

Recensie: Slapend Rijk*1/2

DE Studio Antwerpen
donderdag 1 maart 2018

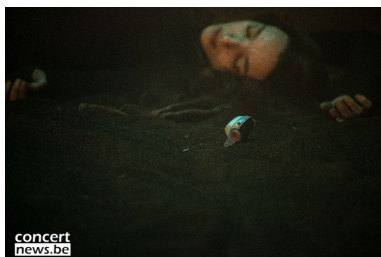


foto © Wendy Marijnissen

Recensie:

Met Slapend Rijk bewerkt Skagen het boek Unterleuten van Juli Zeh. Zeker, qua thematiek vat de tekst perfect de huidige tijdsgeest samen. Een waar het neoliberale gedachtegoed hand in hand gaat met zuiver egocentrisme. Ondertussen heeft het woord ecologie meer met economie van doen en business dan met het groene gedachtegoed zelf. Wanneer op een dag de burgemeester van het dorp Unterleuten vaststelt dat de gemeentekas leeg is, wil ie 'in alle neutraliteit' een windmolenpark buiten de dorpskern. Lees: hij wil dat het plan erdoor komt om zuiver begrotingstechnische redenen. Zo'n park kan jaarlijks 1.950.000 euro opbrengen. Er is ook goed nieuws voor wie zijn grond (minstens 10 ha) hiervoor wil laten inzetten. Een jaarlijkse pachtrente van 150.000 euro staat de eigenaar van de grond te wachten. Het idee zorgt ervoor dat er zich een machtspelletje ontwikkelt. Meier, een speculant mist nog 2 ha om aan 10 ha te geraken. Daarvoor wil ie Linda inzetten. In ruil voor het land krijgt zij 4 ha aan haar woonst zodat ze haar droom kan realiseren: paardenstallen. Daarnaast is hij bereid om eenmalig 50.000 euro op te hoesten.

Gerhard is getrouwd met Jule en wordt uitgerookt door hun buur Schaller die banden verbrandt. Zij zijn groene jongens en willen vooral van de luchtvervuiling naast hun deur af. Wanneer Krons kleinkind Kroontje een tijd zoek is " er wordt gesuggereerd dat die ontvoerd is door Gombrowski " is Jule ook even haar baby Sofie kwijt. Ze geven Linda hun zin om hekken te plaatsen rond haar domein voor de paarden en ook hun klacht trekken ze in rond de komst van de windmolens die straks mogelijks 33 zeldzame kemphanen bedreigen. Gombrowski kan dan weer voor de bouwvergunning zorgen zodat Linda delen van haar landgoed kan betonneren voor de stallen en de paarden die ze wil houden. Eerder had ze daar een negatief advies over ontvangen. Linda speelt het slim, en laat iedereen voor haar kar spannen met als idee om uiteindelijk toch met Meier in zee te gaan. Ook zal ze even faken dat ze bedreigd wordt. Maar ze komt om het leven door een auto ongeval.

Gombrowski is uiteindelijk uitgespeeld door de negatieve perceptie rond zijn persoon. En Meier kan niet zonder Linda verder. Als drie vechten om een been, loopt de vierde er uiteindelijk mee heen. Kron, wiens been twintig jaar geleden is bewerkt met een staaf, waardoor ie zich al jaren in een slachtofferrol zet, is het die Gombrowski schaakmat en buitenspel zet. Wat blijkt? Kron is helemaal destijds niet opzettelijk bewerkt, het was gewoon een ongeval. Hij slaagt erin dat het windmolenpark uiteindelijk op zijn grond zal komen, terwijl die piste aanvankelijk totaal niet bewandeld werd. Op die manier is hij winnaar van het machtsspel achter de schermen. En de burgemeester? Die zet gewoon extra druk. Het project moet er koste wat het kost komen. Wat meer dan doet vermoeden dat ie er zelf ook beter van wordt als er een windmolenpark komt.

Slapend Rijk gaat dus over commercieel opportunisme in de schoot van de burger en de relatieve machteloosheid van de machthebbers. De vorm die Skagen echter kiest, er wordt zowel gespeeld als verteld, maakt van het geheel eerder een vertelseltje waar je naar kijkt. Skagen gaat soms visueel ook veel te subtiel te werk door onder andere een speelgoedautootje te tonen en daarmee te verwijzen naar Linda's ongeval. Dergelijke kleine scènes, niet zelden links vooraan gespeeld zijn echter niet vanop elke tribuneplaats goed te zien. Plus, dat poëtische beeld haalt op zijn beurt het rauwe en cynische kantje onderuit van de voorstelling. Halfweg krijg je

trouwens ook al een spoiler te horen door een verteller zodat je weet hoe Linda aan haar einde zal komen...

Qua vorm is Slapend Rijk ons ook te heterogeen, switchend tussen allerlei stijlen waarbij die van de soap (inclusief de psychologische uitwerking van de verschillende personages die eerder beperkt is) kennelijk de bovenhand heeft gehaald. Daardoor blijf je als toeschouwer in zekere zin op je honger zitten. Verwacht zeker geen knetterende machtsspelletjes die zich ontplooiën, want als die er al zijn, gebeuren de manipulaties subtiel, soms zelfs onzichtbaar. Slapend Rijk is dan weliswaar erg actueel, vat goed de tijdsgeest samen en de maatschappijanalyse is treffend, toch mist deze voorstelling scherpte. Een van de weinige humoristische passages die we konden smaken was toen Schaller met behulp van enkele koffielepels een velg van een band wou doen terwijl hij aan het vloggen was. Veel narcistischer en egocentrischer dan al wat bloggers en vloggers doen, bestaat niet. Integendeel, een hele generatie krijgt de illusie dat ze het verschil maakt wat uiteraard getuigt van zo'n gigantische zelfoverschatting dat het gewoon hilarisch wordt. Dergelijke scènes met een scherp randje ontbreken ook te veel in dit twee uur durende stuk dat finaal naar ons gevoel een kwartier tot een half uur té lang duurt.

< Bert Hertogs >

Tekst: Naar de roman "Unterleuten" van Juli Zeh, in een vertaling van Annemarie Vlaming (uitgeverij Ambo Anthos). Bewerking door SKaGeN/Mathijs F Scheepers.Â
Cast & crew: Van en met: Mathijs F Scheepers, Valentijn Dhaenens, Korneel Hamers, Clara Van Den Broek, Lois Brochez, Marjan De Schutter. Kostuum: Barbara De Laere Productieleiding: Karen Van Peel Productie-assistentie: Yacoba Corral Techniek: Pieter Nys Zakelijke leiding: Korneel Hamers Productie: SKaGeN In samenwerking met: DE Studio en Villanella Met de steun van: De Vlaamse Gemeenschap